

פְּרִשֵׁת וְזֹאת הַבְּרָכָה

דברים לג 1 – לד 12

¹ וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בָּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ. ² הוּא אָמַר: "יְהוָה מְסִינִי בָּא וְזָרַח עָלַיְהֶם מִשְׁעִיר. הוּא הוֹפִיעַ מֵהָר פָּאָרֶן, בָּא מֵרַבְּבוֹת קְדוֹשִׁים, מִיְמִינוֹ חִק בּוֹעֵר עֲבוּרָם. ³ אֲכַן אֶתְּהָ מִחֲבַב אֶת שַׁבְּטֵי הָעָם. כָּל קְדוֹשָׁיו בִּידָךְ. הֵם הִלְכוּ בְּעִקְבוֹתֶיךָ, וְקִבְּלוּ אֶת דְּבָרֶיךָ. ⁴ תּוֹרָה צָנָה לָנוּ מֹשֶׁה, יְרָשָׁה לְקַהֲלֵת יַעֲקֹב. ⁵ יְהוָה הִיא לְמֶלֶךְ בִּישְׂרוּן כַּאֲשֶׁר הִתְאַסְּפוּ רֵאשֵׁי הָעָם, כָּל שַׁבְּטֵי יִשְׂרָאֵל יַחַד. ⁶ יִחְיֶה נָא רְאוּבֵן וְלֹא יָמוּת, וְאַל יִהְיוּ אֲנָשָׁיו מְעֵטִים". ⁷ זֹאת אָמַר עַל יְהוּדָה: "שָׁמַע יְהוָה אֶת קוֹל יְהוּדָה, וְהִבָּא אוֹתוֹ אֶל עַמּוֹ. בִּידָיו הוּא רַב אֶת רִיבּוֹ לְמַעַן עַצְמוֹ, אַךְ מִי יִתֵּן וְתִהְיֶה לוֹ לְעֶזֶר מִפְּנֵי צוּרְרָיו". ⁸ עַל לְוִי אָמַר: "הִתְמִים וְהֵאֵוִירִים שְׁלָךְ שִׂיכִים לְאִישׁ הַנְּאֻמָּן שְׁלָךְ, אֲשֶׁר נִסִּיתָ אוֹתוֹ בְּמִסָּה, וְרַבַּת אוֹתוֹ בְּמִי מְרִיבָה. ⁹ הוּא זֶה שָׁאֵמַר עַל אֲבִיו וְעַל אִמּוֹ 'לֹא הִחֲשַׁבְתִּי אוֹתָם', וּבְאֲחָיו לֹא הִפִּיר, וּמִבְּנָיו הִתְעַלֵּם, אֲלֵא שָׁמַר אֶת אִמְרֹתֶיךָ וְנִצַּר אֶת בְּרִיתֶךָ. ¹⁰ הֵם יִלְמְדוּ אֶת דִּינֶיךָ לְיַעֲקֹב וְאֶת תּוֹרֹתֶיךָ לְיִשְׂרָאֵל. הֵם יַעֲלוּ קְטָרֶת לְפָנֶיךָ, וְקִרְבָּנוֹת נִשְׂרָפִים כָּלִיל עַל מִזְבְּחֶךָ. ¹¹ בָּרַךְ יְהוָה אֶת עֲשָׂרוֹ וְאֶת פְּעֻל יָדָיו קִבֵּל בְּרָצוֹן. מִחֵץ אֶת מִתְּנֵי אוֹיְבָיו וְשׁוֹנְאָיו עַד אֲשֶׁר לֹא יוֹכְלוּ לְקוֹם". ¹² עַל בְּנֵימִן אָמַר: "אֶהוֹב יְהוָה הוּא. שׁוֹכֵן לְבֶטֶח לְצִדּוֹ, יְהוָה מְחַפֵּה עָלָיו כָּל הַיּוֹם. בֵּין כְּתָפֵי יְהוָה הוּא שׁוֹכֵן". ¹³ עַל יוֹסֵף אָמַר: "תִּהְיֶה נָא מִבְּרַכַּת אֶרְצוֹ מֵאֵת יְהוָה עִם הַמְּבַחֵר שְׁבַשְׂמִים, עִם הַטֵּל וְעִם מִי הַתְּהוֹם הַרוֹבְצִים מִתַּחַת; ¹⁴ עִם הַמְּבַחֵר שְׁבַתְבוֹאת הַשֶּׁמֶשׁ וְעִם הַמְּבַחֵר שְׁבִיבוּל עוֹנוֹת הַשָּׁנָה; ¹⁵ עִם מִיטֵב תּוֹצֵר הַהָרִים הַקְּדוּמִים וְעִם הַמְּבַחֵר שְׁבַגְבְּעוֹת הַנְּצַחִיּוֹת; ¹⁶ עִם הַמְּבַחֵר שְׁבַאֲרֵץ וּמְלוֹאָה, וְחֹסֵד הָאֶחָד הַשׁוֹכֵן

בְּסִנְהָה. תָּבוֹא נָא הַבְּרָכָה הַזֹּאת עַל רֹאשׁ יוֹסֵף, עַל קְדֻקְדוֹד רֹאשׁוֹ שֶׁל זֶה הַנְּבֻדָּל *מֵאַחִיו. ¹⁷ הַדּוֹר הוּא כְּבָכוֹר שׁוֹרוֹ*, וְקִרְנֵי רֹאשׁ קִרְנָיו. בָּהֶם יִנְגַח אֶת כָּל הָעַמִּים עַד קְצוֹת הָאָרֶץ. אֵלּוּ הֵם רַבְבוֹת אֶפְרַיִם וְאֵלּוּ הֵם אֶלְפֵי מְנַשֶּׁה."

¹⁸ עַל זְבוּלוֹן אָמַר: "שִׂמַח זְבוּלוֹן בְּצִאתְךָ, וַיִּשְׁשָׁכֶר בְּאֵהֶלְיָהּ. ¹⁹ הֵם יִקְרְאוּ לְשִׁבְטֵים *אֶל הָהָר, שָׁם יִזְבְּחוּ זִבְחֵי צְדָקָה, כִּי הֵם יִינְקוּ שִׁפְעַת מִן הַיַּמִּים וּמִן הַצְּפוֹנִים וְהַטְּמוֹנִים בְּחוּל". ²⁰ עַל גַּד אָמַר: "בְּרוּךְ הַמְּרַחֵב אֶת גַּד. כְּמוֹ לְבִיא הוּא שׁוֹכֵן, וְטוֹרֵף זְרוּעַ וְגַם קְדֻקְדוֹד רֹאשׁ. ²¹ הוּא בָחַר לַעֲצֻמוֹ אֶת הַחֶלֶק הַטּוֹב בְּיוֹתֵר, כִּי שָׁם נִשְׁמְרָה חֶלֶקֶת הַשְּׁלִיטָה. הוּא בָּא עִם רֹאשֵׁי הָעָם, וְהוֹצִיא לְפַעַל אֶת הַצְּדָקָה שֶׁל יְהוָה וְאֶת דִּינָיו עִם יִשְׂרָאֵל". ²² עַל דָּן אָמַר: "דָּן הוּא גּוֹר אֲרִיָּה, הַמְּזַנֵּק מִן הַבָּשָׂן". ²³ עַל נַפְתָּלִי אָמַר: "נַפְתָּלִי, שׁוֹפֵעַ בְּחֶסֶד וּמִלָּא בְּבִרְכַת יְהוָה, כָּבַשׁ אֶת הַיַּם *וְאֶת הַדְּרוֹם". ²⁴ עַל אֲשֵׁר אָמַר: "אֲשֵׁר הוּא הַמְּבָרֵךְ בְּיוֹתֵר מִבֵּין הַבָּנִים. מִי יִתֵּן וַיְהִיָּה מַעֲדָף בְּקִרְבֵּי אַחִיו, וַיִּטְבַּל בְּשֶׁמֶן אֶת רִגְלוֹ. ²⁵ מִנְעוּלֵי עֵירָךְ יִהְיוּ בְרָזֶל וּנְחֹשֶׁת, וּכְפֵי שִׁיֵּאֲרֻכּוּ יַמֶּיךָ כִּי יִהְיֶה כּוֹחֶךָ".

²⁶ "אֵין כְּמוֹ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הָרוֹכֵב עַל הַשָּׁמַיִם כְּדִי לַעֲזֹר לָךְ, וְעַל הַשְּׁחָקִים בְּרוֹמָמוֹתוֹ. ²⁷ אֱלֹהֵי הַנְּצַח הוּא מַחְסֵה, וְזִרְעוֹת עוֹלָם מִתַּחַת. הוּא גִרֵשׁ אוֹיֵב מִפְּנֵיךָ וְאָמַר, 'הַשְּׂמֵד!'. ²⁸ לָכֵן שׁוֹכֵן יִשְׂרָאֵל בְּבִטְחָה, מְבוֹדָד מֵעֵין יַעֲקֹב בְּאָרֶץ דְּגָן וְתִירוֹשׁ. גַּם הַשָּׁמַיִם שְׁלוֹ מְזִילִים טַל. ²⁹ אֲשֶׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל! מִי עוֹד כְּמוֹךָ, עִם הַנּוֹשֵׁעַ עַל יְדֵי יְהוָה? הוּא מִגֵּן עֲזָרְךָ וְחָרֵב גְּבוּרְתְּךָ. אוֹיְבֶיךָ יִכְנְעוּ לָךְ, וְאַתָּה עַל גִּבְּמֵי תִדְרֹךְ."

*16.33 הַנְּבֻדָּל הַמְּלָה בְּמִקְוֹר יְכוּלָה לִהְיוֹת גַּם בְּמוֹכֵן שֶׁל 'נְבִחָר' אוּ 'מִקְדָּשׁ'
*17.33 הַדּוֹר הוּא כְּבָכוֹר שׁוֹרוֹ תַרְגוּם הַשְּׁבָעִים וְנִסְחִים עֵתִיקִים גּוֹרְסִים 'שׁוֹר' וְלֹא 'שׁוֹרוֹ'.
בְּמִקְוֹה כְּזֶה הַמְּשַׁמְעוֹת הִיא: 'כְּמוֹ לְבָכוֹר שֶׁל שׁוֹר, יֵשׁ לוֹ הַדָּר'
*19.33 לְשִׁבְטֵים בְּמִקְוֹר 'עַמִּים', כָּאֵן הַכּוֹנֵה לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
*23.33 הַיַּם יִתֵּן כִּי הַכּוֹנֵה לַיָּם כְּנֶרֶת אוּ לַמַּעַרֵב

^{1ד} אַז עָלָה מֹשֶׁה מֵעֲרָבוֹת מוֹאָב אֶל הַר נָבוֹ, אֶל הָרֹאשׁ שֶׁל פְּסֻגַּה אֲשֶׁר מוֹל יְרִיחוֹ. יְהוָה הִרְאָה לוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ, אֶת הַגְּלֵעַד עַד דָּן, ² וְאֶת כָּל נִפְתָּלִי, וְאֶת אָרֶץ אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה, וְאֶת כָּל אָרֶץ יְהוּדָה עַד הַיָּם הַתִּיכוֹן, ³ וְאֶת הַנֶּגֶב וְאֶת הַמִּישׁוֹר בְּבִקְעַת יְרִיחוֹ, עִיר הַתְּמָרִים, עַד צֶעַר. ⁴ אָמַר לוֹ יְהוָה: "זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם, לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, וְאָמַרְתִּי 'לְצִאֲצָאִיךָ אֶתֵּן אוֹתָהּ'. נָתַתִּי לָךְ לְרֵאוֹת אוֹתָהּ בְּעֵינֶיךָ, אָבֵל אֵלֶיהָ לֹא תֵעָבֵר."

⁵ שָׁם, בְּאָרֶץ מוֹאָב, מֵת מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה, לְפִי מִצְוַת יְהוָה. ⁶ הוּא קָבַר אוֹתוֹ בְּגִיא, בְּאָרֶץ מוֹאָב, מוֹל בֵּית פְּעוֹר, אַךְ אֵין אִישׁ יוֹדֵעַ אֶת מְקוֹם קְבוּרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה. ⁷ מֹשֶׁה הָיָה בֶן 120 שָׁנָה בְּמוֹתוֹ, רָאִיתוֹ לֹא נִחְלָשָׁה וְחַיּוּנֵיאוֹתוֹ לֹא עָזְבָה אוֹתוֹ. ⁸ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּכוּ אֶת מֹשֶׁה בְּעֲרָבוֹת מוֹאָב בְּמִשְׁךְ שְׁלוֹשִׁים יָמִים. אַז תָּמּוּ יָמֵי הַבְּכִי וְהֶאֱבֵל עַל מֹשֶׁה. ⁹ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן הָיָה מְלֹא רוּחַ חֲכָמָה, כִּי מֹשֶׁה סָמַךְ אֶת יָדָיו עָלָיו. וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל שָׁמְעוּ בְּקוֹלוֹ וַעֲשׂוּ כְּפִי שְׁצִוָּה יְהוָה עַל מֹשֶׁה.

¹⁰ לֹא קָם עוֹד נְבִיא בְּיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ מֹשֶׁה, אֲשֶׁר אוֹתוֹ הִפִּיר יְהוָה פְּנִים אֶל פְּנִים. ¹¹ הוּא עָשָׂה אֶת כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים שִׁיהוּהוּ שְׁלַח אוֹתוֹ לַעֲשׂוֹת בְּאָרֶץ מִצְרַיִם, לְפָרְעָה, לְכָל עֲבָדָיו וּלְכָל אֲרָצוֹ, ¹² נוֹסֵף עַל הַכּוֹחַ הַחֲזָק, וְהַמַּעֲשִׂים הַגְּדוֹלִים וּמַעוֹרְרֵי הַיְרָאָה שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל.